

Bryssel 1.6.2017
COM(2017) 258 final

2017/0104 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja Afrikan ja Madagaskarin lentoturvallisuusviraston (ASECNA) välisen satelliittinavigoinnin kehittämistä ja siihen liittyvien palvelujen tarjoamista siviili-ilmailua varten ASECNA:n vastuualueella koskevan yhteistyösopimuksen tekemisestä

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Tällä ehdotuksella neuvoston päätökseksi on tarkoitus hyväksyä Euroopan unionin ja Afrikan ja Madagaskarin lentoturvallisuusviraston (ASECNA)¹ välisen, satelliittinavigoinnin kehittämistä ja siihen liittyvien palvelujen tarjoamista siviili-ilmailua varten ASECNA:n vastuualueella koskevan yhteistyösopimuksen tekeminen unionin puolesta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Ehdotus on asetuksen (EU) N:o 1285/2013, joka on Euroopan satelliittinavigointiohjelmien perussäädös, mukainen. Kyseisen asetuksen 29 artiklan mukaan unioni voi tehdä Galileo- ja EGNOS-ohjelmia koskevia sopimuksia kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Satelliittinavigoinnin ala sisällytettiin Euroopan unionin ja Afrikan väliseen yhteistyöhön hyväksymällä vuosia 2011–2013 koskeva toimintasuunnitelma Afrikan ja EU:n strategisen kumppanuuden täytäntöönpanoa varten marraskuussa 2010 Tripolissa järjestetyssä kolmannessa EU–Afrikka-huippukokouksessa. Tämän alan yhteistyön tärkeys vahvistettiin myös vuosia 2014–2017 koskevassa etenemissuunnitelmassa, joka hyväksyttiin EU–Afrikka-huippukokouksessa huhtikuussa 2014.

Selvityksissä on todettu Afrikan kannalta merkittäviä sosiaalis-taloudellisia etuja. Yhteistyöstä on hyötyä myös Euroopan avaruusteollisuudelle, sillä se hyötyy markkina-alueensa laajentumisesta Afrikkaan tekniikoidensa kehittymisen, uuden infrastruktuurin rakentamisen ja satelliittinavigointiin liittyvien palvelujensa käytön myötä.²

Kilpailukykyneuvosto valtuutti 25. syyskuuta 2014 komission suosituksen COM(2014) 260 mukaisesti komission neuvottelemaan unionin puolesta ASECNA:n kanssa kansainvälisestä sopimuksesta, jossa määrätään ehdoista, jotka koskevat Euroopan satelliittinavigointiohjelma EGNOSiin perustuvan SBAS-palvelun (satelliitteihin perustuva lisäjärjestelmä) tarjoamista Afrikassa. Neuvottelut alkoivat maaliskuussa 2015. Niiden tuloksena syntyi huhtikuussa 2016 sopimusehdotus, jossa määrätään eurooppalaiseen EGNOS-järjestelmään perustuvan itsenäisen SBAS-järjestelmän toteuttamiseen ja käyttämiseen ASECNA:n vastuualueella tarvittavista yhteistyön puitteista. Neuvoston antaman valtuutuksen mukaisesti sopimukseen on sisällytetty tekninen osa, ja se kattaa myös rahoitus- ja hallinnointinäkökohtia.

Neuvosto hyväksyi 21. marraskuuta 2016 komission 12. syyskuuta 2016 esittämän ehdotuksen (COM(2016)574) pohjalta päätöksen (EU) 2016/2234³, jolla annettiin lupa kyseisen sopimuksen allekirjoittamiseen unionin puolesta. Euroopan unioni ja ASECNA allekirjoittivat sopimuksen virallisesti 5. joulukuuta 2016 Brysselissä.

¹ ASECNA on kansainvälinen järjestö, jonka päämaja on Dakarissa Senegalissa ja jonka tehtävänä on lennonvarmistus sen 18 jäsenvaltiossa, jotka ovat Benin, Burkina Faso, Gabon, Guinea-Bissau, Kamerun, Keski-Afrikan tasavalta, Komorit, Kongo, Madagaskar, Mali, Mauritania, Niger, Norsunluurannikko, Päiväntasaajan Guinea, Senegal, Togo, Tšad ja Ranska.

² Koko Afrikkaa koskevien sosiaalis-taloudellisten etujen on kustannus-hyötyanalyysien perusteella arvioitu olevan yli 4,8 miljardia euroa. Arvioissa ei ole otettu huomioon talouden kehittymiseen ja alueelliseen yhdentymiseen liittyviä tekijöitä, joita ei voitu kvantifioida.

³ EUVL L 337, 13.12.2016, s. 1.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten ja unionin muiden politiikkojen kanssa**

Euroopan satelliittinavigointiohjelmat ovat merkittävä osa Euroopan unionin liikennepolitiikkaa, erityisesti lentoliikennepolitiikan kannalta. Niillä parannetaan lennonvarmistuspalvelujen turvallisuutta ja jatkuvuutta, ja ohjelmia kehitetään talous- ja ympäristönäkökohtien osalta. Niitä on tehty tunnetuksi kansainvälisesti muun muassa tekemällä yhteistyösopimuksia eri maiden kuten Amerikan yhdysvaltojen, Kiinan, Etelä-Korean ja Israelin kanssa.

Satelliittipalvelujen kehittämistä Afrikassa koskevien Euroopan unionin ja Afrikan yhteisten etujen vuoksi Euroopan unionin ja Afrikan välisen aktiivisen yhteistyön kehittämiseksi on tehty vuosien saatossa useita poliittisia aloitteita. Näitä ovat mm. seuraavat:

- Afrikan ja EU:n strategiseen kumppanuuteen liittyvän infrastruktuurityöryhmän julistus Euroopan komission ja Afrikan unionin komission tapaamista varten (Addis Abeba, 25. ja 26. helmikuuta 2016);
- neljännessä EU–Afrikka-huippukokouksessa (Bryssel, 2. ja 3. huhtikuuta 2014) hyväksytty vuosia 2014–2017 koskeva etenemissuunnitelma;
- liikealan yhteinen julistus viidennessä EU–Afrikka-yritysfoorumissa (Bryssel, 1. huhtikuuta 2014);
- Välimeren unionin liikennealan ministerikokouksessa hyväksytty yhteinen kanta (Bryssel, 14. marraskuuta 2013);
- aiheesta ”Demokratiaan ja yhteiseen vaurauteen tähtäävä kumppanuus eteläisen Välimeren maiden kanssa” 8. maaliskuuta 2011 annettu yhteinen tiedonanto Eurooppa-neuvostolle, Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle KOM(2011) 200 lopullinen;
- aiheesta ”Maailmanlaajuisen satelliittinavigointijärjestelmän (GNSS) sovelluksia koskeva toimintasuunnitelma” 14. kesäkuuta 2010 annettu komission tiedonanto KOM(2010) 308 lopullinen;
- Belgian EU-puheenjohtajakaudellaan 16. syyskuuta 2010 järjestämä korkean tason tapaaminen, jossa käsiteltiin aihetta ”avaruus Afrikan asukkaille”;
- aiheesta ”Maailmanlaajuiset haasteet: eurooppalaisten avaruusjärjestelmien hyödyntäminen” 25. marraskuuta 2010 Brysselissä annettu seitsemännen avaruusneuvoston päätöslauselma;
- kolmannessa EU–Afrikka-huippukokouksessa (Tripoli, 29. ja 30. marraskuuta 2010) hyväksytty vuosia 2011–2013 koskeva toimintasuunnitelma Afrikan ja EU:n strategisen kumppanuuden täytäntöönpanoa varten;
- liikealan yhteinen julistus neljännessä EU–Afrikka-yritysfoorumissa (Tripoli, 26. ja 28. marraskuuta 2010);

- aiheesta ”Euroopan unionin ja Afrikan kumppanuus – Afrikan ja Euroopan yhteydet: kohti tiiviimpää liikenneyhteistyötä” 24. kesäkuuta 2009 annettu komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle KOM(2009) 301 lopullinen.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 172 artiklaan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan kanssa.

• Toissijaisuusperiaate

Toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta tässä tapauksessa, sillä Euroopan satelliittinavigointijärjestelmät kuuluvat Euroopan unionille.

• Suhteellisuusperiaate

Sopimuksen määräykset vastaavat tavoitetta, eli mahdollistaa ASECNA:n kehittämään oman satelliitteihin perustuvan lisäjärjestelmänsä, joka perustuu Euroopan satelliittinavigointiohjelma EGNOSiin. Niillä myös edistetään Euroopan unionin pyrkimystä viedä satelliittinavigointiosaamistaan Afrikkaan.

• Toimintatavan valinta

Luodaan sitovat yhteistyön puitteet tekemällä kansainvälinen sopimus. Asetuksen (EU) N:o 1285/2013 29 artiklassa säädetään yksiselitteisesti mahdollisuudesta tehdä sopimuksia kansainvälisten organisaatioiden kanssa Galileo- ja EGNOS-ohjelmien puitteissa.

3. KUULEMISTEN TULOKSET

EGNOS-ohjelmaan perustuvien satelliittinavigointipalvelujen käyttämistä Afrikassa on arvioitu sekä sosiaalis-taloudelliselta että tekniseltä kannalta. Tämän arvioinnin tulokset on esitetty asianomaisille Afrikan maille ja niistä on keskusteltu useaan eri otteeseen kyseisten maiden kanssa seminaareissa, työryhmissä ja kansainvälisissä foorumeissa, kuten Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön alaisessa AFI-alueen suunnittelu- ja täytäntöönpanoryhmässä (AFI Planning and Implementation Regional Group, APIRG).

Euroopan unionin tasolla komissio on raportoinut neuvottelujen edistymisestä säännöllisesti sekä suullisesti että kirjallisesti neuvoston nimeämälle erityiskomitealle. Lisäksi unionin jäsenvaltioille on tiedotettu neuvottelujen edistymisestä, ja niille on annettu mahdollisuus osallistua neuvottelukokouksiin. Unionin jäsenvaltioilla oli neuvoston yhdistettyjen kuljetusten ja verkkojen työryhmässä mahdollisuus esittää sopimusluonnosta koskevia huomioita ennen neuvottelujen päättymistä. Nämä huomiot otettiin huomioon lopullisessa sopimusversiossa, jonka allekirjoittamiseen neuvosto antoi luvan 21. marraskuuta 2016.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Suunnitellulla sopimuksella ei ole talousarviovaikutuksia eurooppalaisille satelliittinavigointiohjelmille asetuksen (EU) N:o 1285/2013 mukaisesti osoitettuihin talousarviomäärärahoihin.

Sopimuksessa tarkoitettun infrastruktuurin, jonka ASECNA omistaa, rakentamisesta ja käytöstä aiheutuvat kustannukset rahoitetaan ASECNA:n talousarviovaroista, sen

jäsenvaltioiden varoista tai varoista, jotka on saatu avustuksina tai lainoina Euroopan unionin jäsenvaltioita ja kansainvälisiltä rahoituslaitoksilta, kuten Euroopan investointipankilta ja Afrikan kehityspankilta.

5. LISÄTIEDOT

Sopimuksessa määrätään, että perustetaan sekakomitea, joka vastaa sopimuksen hallinnoinnista ja asianmukaisesta soveltamisesta. Lisäksi sopimuksen osapuolten välisissä riitatilanteissa sovelletaan välimiesmenettelyä.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan unionin ja Afrikan ja Madagaskarin lentoturvallisuusviraston (ASECNA) välisen satelliittinavigoinnin kehittämistä ja siihen liittyvien palvelujen tarjoamista siviili-ilmailua varten ASECNA:n vastuualueella koskevan yhteistyösopimuksen tekemisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 172 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan sekä 218 artiklan 8 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin ja Afrikan ja Madagaskarin lentoturvallisuusviraston (ASECNA) välisen satelliittinavigoinnin kehittämistä ja siihen liittyvien palvelujen tarjoamista siviili-ilmailua varten ASECNA:n vastuualueella koskeva yhteistyösopimus allekirjoitettiin neuvoston 21 päivänä marraskuuta 2016 hyväksymän päätöksen (EU) 2016/2234⁴ mukaisesti 5 päivänä joulukuuta 2016 sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan myöhemmin päätökseen.
 - (2) Sopimuksen puitteissa toteutetaan aktiivisesti Euroopan unionin strategiaa, jolla pyritään Euroopan satelliittinavigointiohjelmien pohjalta kehittämään kyseisen teknologian käyttöä ja tarjoamaan siihen liittyviä palveluja ASECNA:n vastuualueella muun muassa luomalla itsenäinen SBAS-palvelu (satelliitteihin perustuva lisäjärjestelmä) ASECNAa varten ja yleensä edistämään satelliittinavigoinnin käyttöä Afrikassa.
 - (3) Sopimus olisi hyväksyttävä Euroopan unionin puolesta,
- ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Hyväksytään Euroopan unionin ja Afrikan ja Madagaskarin lentoturvallisuusviraston (ASECNA) välinen satelliittinavigoinnin kehittämistä ja siihen liittyvien palvelujen tarjoamista siviili-ilmailua varten ASECNA:n vastuualueella koskeva yhteistyösopimus unionin puolesta.

Sopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

⁴ EUVL L 337, 13.12.2016, s. 1.

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja nimeää henkilön, jolla on valtuudet tallettaa Euroopan unionin puolesta sopimuksen 36 artiklassa tarkoitetut hyväksymisasiakirjat osoitukseksi siitä, että Euroopan unioni suostuu sitoutumaan sopimukseen.

3 artikla

Tämä päätös tulee voimaan [...].

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*